

IL-WIEHED U TLETIN HADD MATUL IS-SENA (2017) IL-GERARKIJA TAL-POPLU TA' ALLA

Contributed by Frans Galea
 Saturday, 04 November 2017
 Last Updated Saturday, 04 November 2017

Din
 hija il- Liturgija tal-Wiehed u Tletin Hadd matul is-Sena (2017) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Matul l-elfejn sena ta' Storja tal-Knisja,
 kienu 'afna dawk li 'aduha kontra l-ideja li fil-Knisja jkun hemm l-erarkija ta'
 tmexxija li tibda mill-Papa, tg'addi g'al g'and l-Isqfijiet, il-kappillani u
 l-Presbiteri. Kien hemm l-minijiet meta
 tassew il-Knisja ma kinitx immexxija tajjeb u wie'ed wasal biex qal li jekk
 il-Knisja ma qerduhix dawk li kienu jmexxuha, veru li mhi se tingered qatt. Biex inlib e!empju, il-Knisja kienet
 immexxiha bl-ag'ar mod mill-Papiet ta' mien ir-Rinaxximent, meta dawn kienu
 iktar 'siebhom fil-poter u l-g'ana tag'hom milli fil-kura spiritwali
 tan-nies. U lanqas setg'u jie'du 'sieb
 spiritwalment lill-membri tal-Poplu ta' Alla g'ax huma kienu materjalisti u
 korrotti iktar minnhom. Kien f'dan
 il-mien li l-Mulej ippermetta li titnissel ir-Riforma Protestanta li b'alissa
 qeg'da ti elebra l-ames mitt sena tag'ha.

G'al min ma jafx l-Istorja, dan hu diffi li
 biex ja ettah, spe jalment meta f'dawn l-a"ar sekli l-Knisja gawdjet minn
 tmexxija ta' Papiet qaddisa li a'du dak kollu li jlellex fid-dinja u 'arqu
 'ajjithom fis-servizz tal-Knisja. A'na
 mdorrijin b'Papiet kbar li j'obbu lil Kristu u l-Knisja tieg'u. Anke esu nnifsu xtaq li l-mer'la li kien se
 j'alli hawn warajH kellha tkun immexxija minn l-erarkija ta' karijmi. Hu g'ajel tnax mill-'afna dixxipli li kellu;
 u minn dawn it-tnax g'ajel tlieta, Pietru, akbu u wanni, li kienu - irku ta'
 lewwa tieg'u u li kienu huma biss pre!enti f'erti mumentanti mportanti
 b'at-trasfigurazzjoni fuq it-Tabor.

Imma l-ideja ta' tmexxija, g'al Kristu, kienet differenti minn dik tag'na jew tal-pagani. Min irid ikun kbir fostkom, g'andu jkun qaddej tag'kom, u min irid ikun l-ewwel fostkom, g'andu joqg'od ilsir ta' kul'add. G'ax hekk ukoll Bin il-bniedem, hu ma liex biex ikun moqdi, imma biex jaqdi u biex jag'ti 'ajtu b'fidwa g'all-kotra. (Mk. 10, 43-45). Huwa min'abba din il-viljoni ta' esù dwar il-Ierarkija qaddisa tal-Knisja li kull Papa li nafu a'na, qal li huwa hu "il-qaddej tal-qaddejja ta' Alla", fraji tassew sabi'a.

Il-kontra ta' dan huwa l-"klerikali"mu, u "i"mu; ie'or li "mien tieg'u g'adda. Il-klerikali mu huwa meta n-nies ikkonsagrata kellhom setg'a u 'akma esa'erata fuq il-Knisja. Huma kien kollox u l-poplu kien qieg'ed hemm biss "jisma", jitlob u j'allas! Il-"klerikali"mu; qala'afna problemi lill-Knisja, u kien isa'a' id-diviljonijiet fiha. Il-Kon ilju tkellem b'dawl did fuq dan u l-"Lumen Gentium", id-dokument dwar il-Knisja li 'are! mill-Kon ilju, jiddiskrivi l-Knisja mhux b'ala piramida imma b'ala poplu miexi flimkien lejn g'arfien dejjem ikbar tal-Im'abba tal-Missier murija fi Kristu (is-salvazzjoni). Dawn il-membri tal-Poplu ta' Alla lkoll g'andhom karijmi differenti li lkoll g'andha b'onnhom fil-Knisja. Karijma ta' mportanza enormi illum fil-Knisja hija l-Familja Nisranija. "Ambjent pagan li pajjina da'al fih, il-Knisja hi salvata mill-Familja Nisranija li mhux biss hija sinjal li jilbed nies lejn Kristu, imma tipprovdi Presbiteri u mexxejja qaddisa g'all-Knisja.

L-Ewwel Qari

Nistg'u ng'idu li l-Irael g'addha minn kull tip ta' esperjenza spiritwali negattiva fil-mixja tieg'u matul l-Istorja. Wa'da mill-ag'ar kienet il-korruzzjoni li kull tant mien kienu jaqq'u fija ulied Levi, is-sa erdoti tag'hom. Ma kinitx tkun biss korruzzjoni kif nifhmuha a'na: libda g'all-flus u g'all-poter, imma wkoll kien ikun hemm mien meta huma jtilfu l-Fidi "Jahweh u jmexxu lill-poplu lejn l-adulterju, jilfieri lejn l-idolatrija tal-qima tal-allat pagani u barranin.

Dan nistg'u naqq'u fih anke a'na b'ala Knisja. Hu 'afna aktar fa li milli wie'ed ja'seb! L-allat tad-dinja tal-lum mhumiex statwi ta' mostri li jwerwruk; huma sbie' u b'al donnhom jag'mlu sens, kultant. Meta l-Knisja titg'abba b'afna interessi, drawwiet u pilijiet li ma j'alluhiex taqdi l-Missjoni primarja tag'ha, dawn ikun allat siekta li jkunu jlebbduha "il barra mit-triq tag'ha. L-g'an tal-eljstenza tal-Knisja

mhux li tkun NGO o'ra, li tag'mel il-karità, tkun preljenti fil-postijiet tal-gwerra, tag'ti saqaf lil min hu bla dar e . Dan naturalment hu kollu tajjeb u min g'andu l-Ispirtu ta'’ esù dawn iwettaqhom, u 'afna iktar ukoll. Imma alla'ares li l-Knisja “misses the wood for the trees”. Id-dinja hekk tixtieqha lill-Knisja: tkun NGO b'all-NGO’s l-o'ra. Id-dinja ma tridx li l-Knisja twettaq l-ikbar opra ta'’ niena li hi biss g'andha u li hi li xxandar f’wi kul'add, f’wi min irid jisma’ u min ma jridx, li l-uniku Salvatur tal-bniedem huwa Kristu u Kristu biss. G'al dan il-g'an teljisti l-Knisja.

Hemm 'afna attivitajiet u enerlija mo'lija fil-Knisja. Il-lerarkija tag'ha g'anda tkun spiritwali u qaddisa biljejjed biex tixpruna l-Knisja g'all-Evanlelizzazzjoni, f’pajjilna l-ewwel u mbag'ad f’imkejjen o'ra. Pajjilna, il-parro i tag'na g'andhom blonn jil'u evanlelizzati. Kristu g'andu blonn li jil'i mxandar mill-bajl mill-!did g'ax pajjilna tilef il-Fidi. Dak li g'adu j'omm il-knejjes tag'na miftu'in mhix il-Fidi i'da ir-relljolità li wie'ed jista'’ jsibha g'and wie'ed Lhudi, jew Musulman, jew &indu, jew Buddist. Il-Knisja trid tkun differenti, anke jekk iddejjaq. Biex tinbet il-Fidi vera fil-Misteru tal-G'id ta'’ Kristu hemm blonn ta'’ evanlelizzazzjoni enerletika: l-ewwel g'an tal-Knisja.

Isqfijiet, Kappillani, Presbiteri qaddisa u li j'obbu lill-Knisja, fuq dan jinkwetaw, u mhux fuq il-festi, pur issjonijiet bil-ktajjen u fuq jekk is-saqaf tal-knisja hux iqattar. Dawn g'andhom l-importanza sekondarja tag'hom, imma jie'u 'siebhom 'addie'or.

Qari
mill-Ktieb tal-Profeta Malakija. 1, 14b
– 2, 2b, 8-10

Jien Sultan
kbir – ig'id il-Mulej tal-e|er ti – u ismi hu tal-bija’ fost il-!nus.

U issa
g'alikom dan il-kmandament, intom il-qassisin!
Jekk intom ma tisimg'ux, jekk ma tfittux minn qalbkom li twe!!'u lil ismi – ig'idil-Mulej tal-e|er ti – jiena nibg'at fuqkom is-sa'ta. Intom twarrabtu mit-triq, !ag'altu ’l 'afna jifxklu bit-tag'lim tag'kom; 'assartu l-patt ta'’ Levi – ig'id il-Mulej tal-e|r ti. U jien ukoll tlaqtkom g'al-|ebli' u g'at-tmaqdir tal-poplu kollu, b!alma intom ma |ammejtux triqati, imma fit-tag'lim tag'kom 'aristu lejn l-u uh.

Mhux
Missier wie'ed g'andna, ilkoll kemm a'na?
Mhux Alla wie'ed 'alaqna? Mela
g'aliex nimxu bil-qerq bejnietna u nonqsu mill-lieh lejn il-patt

ta’
missirijietna?

Salm Responsorjali

Min irid jag'mel karriera mill-po|izzjoni
tieg'u fil-Knisja, mhux tajjeb g'all-qadi tal-Knisja. Huwa l-bniedem umli li jg'id lill-Mulej:
“Hawn jien il-qaddej tal-Mulej; 'a jsir minni skont kelmt” (Lq. 1, 38) li hu m'ejji tassew g'all-Presbiterat. Din
hi sentenza li nafuha bl-ament, imma
kemm hi iebsa biex wie'ed jg'idha lil Alla b’qalbu kollha! In-nies li jikkonsagraw ru'hom lil Alla huma
nies b'alna, bid-dg'ufijjat u l-problemi b'al kul'add. Anke huma jkollhom il-pjanijiet tag'hom g'al
'ajjithom. Alla ma 'alaqx robots meta
'alaq il-bnedmin. Kul'add g'andu mo" u
dan il-mo" jibda ja'seb u jirra!una qisu mi'nun.

Il-bniedem li hu tassew qaddej tal-Mulej u
tal-Knisja huwa dak li berred lil ru'u, u kif jg'id dan is-Salm 'elu: “{ammejt
ru'i fis-skiet u l-mistrie', b'al tarbija f’o!or ommha; b'al tarbija miftuma,
hekk hi ru'i !ewwa fija.” (v. 2). Dan il-kliem sabi', naturalment jg'odd
g'alina u g'al kul'add. Santa Tereja ta’
Avila kienet tg'id: “&obb lil Kristu u l-eluf ji!u warajk!” U dan hu storikament veru! Il-qaddisin, Presbiteri
qaddisin li rrifomaw
lill-Knisja u !ibdu popli s'a' warajhom, ma kellhom l-ebda ambiljoni li jag'mlu
dan. Riedu biss jag'mlu r-Rieda
tal-Missier g'ax fehmu xi 'a!a kbira li hi mportanti li nifhmuha a'na lkoll: li
fir-Rieda ta’ Alla hemm il-veru mistrie'.

Xi trid t'abbel mo"ok? &alli lil Alla jfassallek l-Istorja Hu! Wara kollox u fl-a"ar mill-a"ar, dak li
jrid Hu se jse" u alla'ares ma jkunx hekk!
Imbierak il-bniedem, hu min hu, missier/omm ta’ familja, !uvni/xezza,
qassis jew isqof, li g'alih jg'odd il-kliem li dan is-Salm jg'id: “Mulej, ma
tkabbritx qalbi, anqas ma ntfreg'u g'ajnejja; jien ma !rejtix wara 'wejje! kbar,
jew wara 'wejje! og'la minni.” &obb lil
esù fuq kul'add, u l-eluf ji!u warajk...

Ritornell:
Mulej, 'arisli ru'i fis-sliem.

Salm 131

Mulej, ma tkabbritx qalbi,

Anqas ma
ntrefg'u g'ajnejja;

Jien ma
!rejt看 wara 'wejje! kbar,

Anqas wara
'wejje! og'la minni.

Imma
|ammejt ru'i fil-kwiet u l-mistrie',

B'al
tarbija f'orsqu;'o!or ommha;

B'al
tarbija miftuma, hekk hi ru'i lewwa fija.

Ittama,
|rael, fil-Mulej,

Minn issa u
g'al dejjem.

It-Tieni Qari

Pawlu 'abb lil Kristu fuq kollox. Dan kien il-prin ipju tas-su ess missjonarju tieg'u. Hu fehem li kien Kristu, u Kristu biss li kien miet g'alih biex kisiblu mertu li g'amluh !ust quddiem Alla. Min 'assar mill-ktieb tal-kont tieg'u il-mewt ta'squ; Stiefnu l-inno enti? Min 'aslu mir-responsabilità tal-persekuzzjoni li hu mexxa kontra l-Knisja |ag'jug'a? Min saffi' mir-rabja

u l-!enn u l-kefrijja ta'’ log'jitu? Kien
 Kristu biss li g'amel dan, u Pawlu dan inteba' bih u baqa'’ skantat kif Alla
 seta'’ j'obbu tant, lilu li, bla ma kien jaf, kien g'adu tieg'U.

Pawlu kien jaf li l-!img'oddi kien t'assar u
 n'asel fid-Demm qaddis ta'’ Kristu. Dan
 emmnu b'’qalbu kollha u g'amlu umli mmens.
 Anke jekk kellu karattru mhux fa li, il-fatt li dak kollu li kellu
 tajjeb kien lej minn Alla u mog'ti lilu bi Grazzja, b'’rigal gratis u bla
 mist'oqq, dan il-fatt g'amlu umlu u kejkien quddiem Alla u quddiem
 il-bnedmin. Hu ma kellu l-ebda
 ambizzjoni 'lief li jxandar lil Kristu lin-nies imdallma. Hu !era l-!irja ta'’ &ajtu jkabbar l-!sem ta'’
 esù u lilU biss. Ma ried xejn
 g'alih. Spi a fuq il-forka min'abba
 dan. Dan hu l-karattru ta'’ Presbiteru
 tajjeb, ta'’ Isqof, ta'’ Papa.

Hu qatt ma kien ta'’ pij fuq 'add, tant li
 kullimkien fejn kien jjeqaf kien jipprova jsib xog'ol “temporanju”, jew kif
 insej'ulu llum, “prekarju”, b'ala
 'addiem tat-tined, li kienet is-seng'a tieg'u.
 Tg'allem jg'ix ta'’ sinjur u ta'’ fqir.
 Mhux importanti x’kien.
 L-importanti li !ismu jkollu s-sa" a li jkompli j!ri ’l hawn u ’l hinn ixandar, i'abbar, jitkellem,
 i'ambaq fuq Kristu, s-Salvatur tieg'u.

Qari
 mill-Ewwel Ittra ta'’ San Pawl Appostlu lit-Tessalonkin. 2, 7b-9, 13

&uti: A'na
 !ibna ru'na fostkom bil-'lewwa, b'alma omm t'addan lil uliedha. A'na g'o||ejniekom hekk li ridna naqsmu
 mag'kom mhux biss l-Evan!elju ta'’ Alla, imma 'ajjitna stess, daqskemm sirtu
 g'eljel g'alina.

Intom,
 'uti, tiftakruu fit-ta'bit u t-tbatija kbira tag'na. Sakemm konna qeg'din inxandrulkom l-Evan!elju
 ta'’ Alla, a'na 'dimna bil-lejl u bin-nhar, biex lil 'add minnkomm ma
 ng'abbu. U g'alhekk a'na wkoll ni||u
 'ajr bla heda lil Alla talli l-kelma ta'’ Alla, li intom smajtu minn g'andna,
 ilqajtuha mhux b'ala kelma ta'’ bniedem, i|da b'ala kelma ta'’ Alla, kif tassew
 hi: dik il-kelma li qieg'da ta'dem fikomm li emmintu.

Evan!elju

Kristu je'odha kontra l-ipokreljija reli!juja
 li aktarx hi l-ag'ar e!empju ta'’ wi b'’ie'or.
 G'ax l-ipokrezija tistenna li ssibha fin-negozju u l-qlieg' tal-flus,
 fil-politika u l-poter, fil-propoganda u r-reklami; imma f'’dixxiplu ta'’ Kristu, le! G'ax id-dixxiplu jsir b'all-
 lmg'allem tieg'u,
 u jekk id-dixxiplu hu bniedem ta'’ wi b'’ie'or, allura dan hu reklam mill-ag'ar
 ta'’ Kristu g'ad-dinja. &afna jifir'u
 meta jilbalja xi 'add li suppost hu qrib Kristu g'ax i'ossu li g'andhom ra!un
 jattakkaw lill-Knisja. Huma l-!“ u da'”
 tal-Knisja li jridulha dejjem id-deni u jridu li jaqbduha minn idha u je'duha
 lejn il-Kalvarju. Fid-dinja jelisti
 irku kbir ta'’ dawn in-nies g'edewwa ta'’ Kristu. G'alhekk min i'obb lill-Knisja, jindiehex li
 hu jkun ta l-'abel lil dawn l-imsejknin biex bih jorbtu l-Knisja milli tkun
 kredibbli.

Il-Farizej u l-kittieba kienu l-mexxejja
 spiritwali tal-Lhud fi !mien Kristu.
 Kienu g'omja jmexxu lill-g'omja, imma esu kien jafhom sew. Hu jara min hu l-bniedem li hemm wara l-maskra. G'ax a'na
 lkoll nilbsuha l-maskra. &afna drabi mhux g'ax irridu imma g'ax
 kostretti mis-so jetà u, wkoll, g'ax ma na ettawx lilna nfusna hekk kif
 a'na. Nilbsu maskri differenti skont
 l-okkaljoni u skont ma'’ min inkunu.
 Tistag'!eb kif il-bniedem ma ji!!enninx!
 Hu diffi li tkun taf il-bniedem li qed titkellem mieg'u, min hu. Imma Kristu kien jaf lil kul'add u llum jaf
 lil kul'add.

Dawk li g'andhom kari!ma u xi awtorità
 fil-Knisja ta'’ Kristu, g'andhom xog'ol kbir, ta'’ barra minn hawn, ta'’ unur li
 'add ma jist'oqqlu. Lejhom g'andu jkollna rispettt kbir 'afna. Huma g'ajlu 'ajja elibi u ta'’ sagrifi ju,
 li ming'ajr im'abba sin iera lejn Kristu, wie'ed ma jistax jg'ixha. G'adda l-!mien tal-unuri fil-Knisja. De'lin fi !mien ta'’
 persekuzzjoni fid-dinja
 tal-punent, u l-ewwel nies li fuqhom taqa'’ l-mannara huma l-Presbiteri u
 l-!sqfijiet tag'na. Nitolbu
 g'alihom! Ng'inuhom fil-b!onnijiet
 tag'hom! Ninkura!!uhom, u mhux irridu
 minnhom biss. Dan hu li jistenna Kristu
 minn g'andna, l-laj i. U g'andna jkollna
 l-kura!! li n'obbuhom billi nikkore!uhom fejn hemm b!onn, biex tikber u
 tissa"a dejjem aktar il-Knisja li hi l-Poplu ta'’ Alla.

U n!ommu f'’mo"na dejjem li l-Kelma li huma
 jwasslulna mhix il-Kelma tag'hom imma hi l-Kelma ta'’ Alla, il-Kelma li hi
 Kristu.

Versett:

Hallelujah. Ilqg'u l-kelma ta'’ Alla,
mhux b'ala kelma ta'’ bniedem, i]da b'ala kelma ta'’ Alla, kif tassew hi. Hallelujah.

F’dak

il-]mien: esù kellem lin-nies u lid-dixxipli tieg'u, u qalilhom: “Fuq
il-katedra ta'’ Mosè qag'du l-kittieba u l-Fari]ej. Mela kull ma jg'idulkom huma ag'mluh u
'arsuh, i]da tag'mlux kif jag'mlu huma, g'ax huma kliem biss g'andhom imma
fatti xejn. huma jorbtu qatet kbar u
tqal u jg'abbu]hom fuq spallejn l-o'rajn, waqt li huma stess anqas b’sebag'hom
ma jridu j'arrku]hom. Kull ma jg'amlu,
jag'mluh g'al g'ajnejn in-nies; g'alhekk ikabbru]hom il-filatterji tag'hom u
jtawlu l-!miemen tag'hom. l'obbu
l-postijiet ewlenin fil-pranzijiet, u s-si!!ijiet ta'’ quddiem fis-sinagogi, u
jixtiequ min isellmilhom fil-pjazez u li n-nies isej'ulhom Rabbi.

Imma intom

t'allux min isej'ilkom Rabbi, g'ax l-Img'allem tag'kom wie'ed hu, u intom
ilkoll a'wa. U ssej'u ’l 'add missierkom
fuq din l-art, g'ax il-Missier tag'kom wie'ed hu, dak li hu fis-smewwiet. Hekk ukoll t'allux min isej'ilkom mexxe]ja,
g'ax il-mexxe] tag'kom wie'ed hu, il-Messija.
Il-kbir fostkom g'andu jkun qaddej tag'kom; min jitkabbar, ji ekken; u
min ji ekken, jitkabbar.”